

	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
---	--	---

Назва курсу	Підприємництво в смарт-середовищі
Викладачі	Кіріченко Ольга Вячеславівна , кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля» Освітньо-професійна програма: «Підприємництво та торгівля у SMART-середовищі»
Контактний телефон	+38(050)3629016
E-mail	kirichenkoov@kntu.kr.ua
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна спеціальної (фахової) підготовки, змістових модулів – 2. Форма контролю: екзамен. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 32 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 72 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська Рік викладання – 2024-2025 навчальний рік
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber за домовленістю.
Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається паралельно з викладанням наступних дисциплін: «Психологія розвитку та самоменеджменту», «Business communication in professional and public activities», «Цивільний захист», «Управління якістю», «Інноваційні методи мотивації персоналу», «Технології управління торговельною діяльністю в диджитал сфері», «Економічна діагностика та інформаційні технології».

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво в смарт-середовищі» є розвиток у здобувачів вищої освіти здатності проектувати, організовувати та ефективно реалізовувати підприємницьку діяльність у цифровому середовищі на національному та глобалізаційному рівнях. Дисципліна спрямована на формування компетентностей у використанні цифрових інструментів, аналітичних платформ і технологій смарт-управління для підвищення результативності бізнесу, оптимізації бізнес-процесів, зокрема логістичних, та досягнення сталого розвитку підприємницьких структур в умовах глобалізованої економіки.

Завдання вивчення дисципліни:

- дослідження теоретичних основ і сучасних концепцій підприємництва в умовах цифрової економіки, глобалізації та смарт-середовища;
- формування практичних навичок проектування та організації підприємницької діяльності із застосуванням цифрових інструментів і технологій смарт-управління;
- набуття компетентностей у використанні аналітичних платформ для оцінки ефективності бізнес-процесів, зокрема логістичних, та прийняття стратегічних управлінських рішень;
- вироблення здатності впроваджувати інноваційні підприємницькі моделі, що забезпечують конкурентоспроможність, адаптивність до глобалізаційних викликів та сталий розвиток бізнесу.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності

- ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності

- СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур;
- СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності;
- СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі;

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності;

СК 5. Здатність до ініціювання і реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності;

СК 6. Здатність планувати та організовувати діяльність організацій з урахуванням вимог смарт-середовища, використовувати технології та методи управління інноваціями у стратегічному і тактичному вимірах на засадах сталого розвитку;

СК 7. Здатність обирати і використовувати методи та технології для ведення підприємницької та торговельної діяльності із застосуванням цифрових інструментів та засобів PR-менеджменту.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності;

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення;

ПРН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі;

ПРН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність;

ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі;

ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень;

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності;

ПРН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків;

ПРН 11. Впроваджувати інноваційні проєкти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур;

ПРН 13. Визначати основні тренди підприємницької та торговельної діяльності у смарт-середовищі, управляти інноваціями в стратегічному та тактичному вимірі в контексті сталого розвитку;

ПРН 14. Використовувати новітні засоби та методи ведення підприємницької та торговельної діяльності з використанням PR технологій і цифрових інструментів в умовах розвитку смарт-середовища.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього

процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи розвитку підприємницьких структур в смарт-середовищі			
1	Тема 1. Сучасні теорії та концепції підприємництва у цифрову епоху в контексті глобалізаційних процесів 1.1. Визначення сучасного підприємництва. 1.2. Теорії та концепції підприємництва. 1.3. Принципи підприємництва в смарт-середовищі. 1.4. Основні відмінності цифрового підприємництва від традиційного. 1.5. Сутність глобалізації та її вплив на підприємницькі структури. 1.6. Значення технологій для підприємницької діяльності.	16	Усне опитування та тестування з теорій і концепцій підприємництва; Аналіз відмінностей цифрового та традиційного підприємництва; Вирішення кейсів щодо впливу технологій на підприємницьку діяльність.
2	Тема 2. Підприємництво як основа виробництва товарів та послуг 2.1. Сутність підприємництва у виробництві товарів і послуг: роль підприємця, створення цінності, організація ресурсів. 2.2. Форми та моделі підприємницької діяльності у смарт-середовищі: виробниче, сервісне, змішане підприємництво. Роль цифрових інновацій та технологій в підприємницькій діяльності. 2.3. Економічне і соціальне значення підприємництва. Соціальна відповідальність в підприємстві.	12	Тестування та усне опитування щодо сутності підприємництва у виробництві товарів і послуг; Аналіз форм і моделей підприємницької діяльності у смарт-середовищі; Вирішення практичних кейсів, пов'язаних із впливом цифрових технологій на бізнес; Дискусія та міні-завдання з теми соціальної відповідальності підприємця.
3	Тема 3. Смарт-середовище та його вплив на бізнес-моделі 3.1. Сутність смарт-середовища та його особливості для підприємництва: інтелектуальна інфраструктура, великі дані, штучний інтелект, IoT. Гнучкість, автоматизація, мережевість та клієнтоцентричність в підприємницькій діяльності. 3.2. Зміна логіки створення цінності в процесі трансформації бізнес-моделей під впливом цифрових технологій. Становлення нових бізнес-моделей (платформна, freemium, sharing economy, сервітизація).	16	Тестування з ключових понять смарт-середовища та його елементів; Аналіз прикладів бізнес-моделей, що трансформуються під впливом цифрових технологій; Розв'язання кейсів щодо застосування платформних і сервісних моделей у підприємстві.
4	Тема 4. Сталий розвиток підприємницьких структур у смарт-середовищі 4.1. Сутність сталого розвитку підприємництва та принципи ESG. 4.2. Використання екологічних технологій та рішень. 4.3. Роль смарт-середовища у забезпеченні сталості бізнесу: цифрові технології, екоінновації, оптимізація ресурсів, «розумна» інфраструктура.	12	Тестування з теоретичних основ сталого розвитку та принципів ESG; Аналіз прикладів застосування екологічних технологій у підприємстві; Розв'язання кейсів щодо ролі смарт-середовища у підвищенні сталості бізнесу.

Модуль 2. Практично-прикладні засади ефективного функціонування підприємницьких структур в смарт-середовищі			
5	Тема 5. Інтеграція IoT та хмарних технологій у підприємництві 5.1. Концепція Інтернету речей (IoT) та принципи хмарних технологій. 5.2. Вплив IoT та хмарних сервісів на бізнес-процеси. 5.3. Використання IoT і хмарних технологій у роздрібній торгівлі та управлінні бізнесом.	12	Тестування з основ IoT та принципів хмарних сервісів; Аналіз кейсів впливу IoT і хмари на бізнес-процеси; Практичне завдання – схема інтеграції IoT у торгівлі/управлінні бізнесом.
6	Тема 6. Технології та інструменти для управління ланцюгами постачання 6.1. Інноваційні технології для оптимізації ланцюгів постачання. 6.2. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на автоматизацію управління логістикою. 6.3. Сучасне програмне забезпечення для планування та контролю логістичних процесів.	16	Усне опитування та тестування. Презентації індивідуальних завдань: дослідження прикладів використання інноваційних технологій (Big Data, IoT, штучний інтелект, блокчейн) у міжнародних та українських компаніях. Практичні завдання: аналіз можливостей впровадження ІКТ для автоматизації логістичних процесів на торговельному підприємстві; складання порівняльної таблиці функцій різних програмних рішень (SAP, Oracle SCM, Odoo, Microsoft Dynamics тощо). Міні-есе / аналітичний звіт: «Вплив автоматизації та програмного забезпечення на ефективність логістики та конкурентоспроможність бізнесу».
7	Тема 7. Blockchain та Big Data у підприємництві: можливості та виклики 7.1. Основні аспекти технології Blockchain та поняття Big Data. 7.2. Використання Blockchain та Big Data у бізнес-процесах. 7.3. Перспективи та обмеження впровадження цифрових технологій.	12	Тестування з ключових понять технологій Blockchain та Big Data; Аналіз прикладів бізнес-процесів, що змінюються під впливом Blockchain і Big Data; Розв'язання кейсів щодо використання Blockchain для прозорості операцій та Big Data для прийняття управлінських рішень.
8	Тема 8. Інструментарій забезпечення комплексної безпеки підприємств в умовах невизначеності 8.1. Комплексний підхід до безпеки підприємства. 8.2. Інструментарій забезпечення безпеки. 8.3. Засоби ефективності управління ризиками підприємницьких структур.	12	Тестування з ключових понять комплексного підходу до безпеки підприємства; Аналіз прикладів застосування інструментів безпеки у сучасних бізнес-структурах; Розв'язання кейсів щодо управління ризиками та оцінки ефективності заходів безпеки підприємства.
9	Тема 9. Ухвалення управлінських рішень у цифрову епоху 9.1. Сутність управлінських рішень у цифровому середовищі. 9.2. Цифрові інструменти підтримки управлінських рішень. 9.3. Використання цифрових технологій для прийняття рішень.	12	Тестування з ключових понять і сутності управлінських рішень у цифровому середовищі; Аналіз прикладів застосування цифрових інструментів підтримки управлінських рішень; Розв'язання кейсів щодо використання цифрових технологій для ухвалення ефективних управлінських рішень.
Разом		120	

5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач може отримати max. 60 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 30 балів, другий рубіжний контроль – 30 балів; 40 балів виносяться на іспит. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки

здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

При виставленні загальної оцінки за іспит враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Критерії оцінки іспиту:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній

професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Голобородько А.Ю., Гусєва О.Ю., Легомінова С.В. (2020). Цифрова економіка – підручник. 127-140. URL: https://dut.edu.ua/uploads/l_2152_13852687.pdf

2. Інноваційний розвиток підприємства. Підручник / за заг. ред. д-р. екон. наук, проф. Микитюка П. П. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 320 с.

3. Крикавський, Є. В. Логістика та управління ланцюгами поставок [Електронний ресурс] : підручник / Є. В. Крикавський, О. А. Похильченко, М. Фертч . – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020 . – 848 с. – режим доступу: <http://elib.chdntu.edu.ua/e-books/4247>

4. Михаліцька Н., Яцик М. Управління власним бізнесом : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024, 480 с.

5. Соціальні, економічні та освітні трансформації в цифрову епоху : монографія / С. В. Леонов та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук С. В. Леонова, к-ки екон. наук О. А. Криклій. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 204 с.

6. Технології інтернету речей. Навчальний посібник [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 126 «Інформаційні системи та технології», спеціалізація «Інформаційне забезпечення робототехнічних систем» / Б. Ю. Жураковський, І.О. Зенів; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 12,5 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 271 с.

7. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. – К. : НАУ, 2022. – 200 с.

Додаткові:

8. Digital Transformation - Towards New Frontiers and Business Opportunities Edited by Antonella Petrillo, Fabio De Felice, Monica Violeta Achim and Nawazish Mirza. Published in London, United Kingdom. 2022. 280 p.

9. Бездітко, О., Кравчук, І., & Лавриненко, С. (2024). Стратегія формування і управління логістичними ланцюгами поставок на підприємстві. *Сталий розвиток економіки*, (2(49)), 252-257. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-40>

10. В'юник О.В., Кіріченко О.В. Сучасні детермінанти розвитку економічних суб'єктів в умовах smart-середовища. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2024. №11(44). С. 297-305. (Категорія «Б»). DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2024.11\(44\).297-305](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2024.11(44).297-305)

11. Гамова І. (2023). Вплив е-торгівлі на глобалізаційні перетворення у світі та в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*, 1(222), 27-33. <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2023/222-1/4>

12. П'ятницька, Г., & Шевчун, М. (2023). Логістичні стратегії в торгівлі: різновиди, методи вибору, інноваційні зміни за умов сталого розвитку. *Економіка та суспільство*, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-48>

13. Рожко, О., & Нестеров, Є. (2024). Теоретичні підходи до визначення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та суспільство*, (65). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-79>

14. Цюпак В., Боднар А., & Романюк А. (2024). Впровадження цифрових технологій у управління підприємствами: можливості та виклики. *Економічний аналіз*, 34(2), 465-479. <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.465>

15. Шевченко, І. О. (2022). Краудсорсінг – засіб розвитку цифрової торгівлі на глобальних ринках. *Підприємництво і торгівля*, (34), 78-84. <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2022-34-11>

16. Шостак Л., Павлова С. (2024). Формування потенціалу бізнес-моделі підприємства в умовах цифровізації. *Інтелект XXI*, (3), 104-109. <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2024-3.15>

Інформаційні ресурси:

17. Інформаційний бізнес портал «Про бізнес». URL: <http://obiznese.com/>.
18. Мінцифри про результати цифрової трансформації в регіонах України за 2023 рік URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mintsyfry-pro-rezultaty-tsyfrovoi-transformatsii-v-rehionakh-ukrainy-za-2023-rik>
19. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
20. Урядовий портал Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ЕМ та КД, Протокол №1а від «30» серпня 2024 р.